

Δεν έχει χάσει συλλαλητήριο για συλλαλητήριο και ευκαιρία να υπερασπιστεί τους φοιτητές και τον αγώνα τους. Ο πρόεδρος των πανεπιστημιακών καθηγητών εξηγεί με απλά λόγια τι είναι αυτό που έχει κατεβάσει τόσο κόσμο στο δρόμο και αποκαλύπτει τις προθέσεις του για το μέλλον.

Λάζαρος Απέκης

«ΠΟΙΟΣ ΙΔΙΩΤΗΣ ΘΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙ
ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ;»

Ο πρόεδρος της ΠΟΣΔΕΠ μας εξηγεί αγριεμένος γιατί δεν δέχεται το νόμο και πώς θα εμποδίσει την εφαρμογή του! Προβλέπεται γενικευμένη σύρραξη. Η ιστορία μόλις τώρα αρχίζει και έχει μεγάλο κοινωνικό βάθος απ' ό,τι φαίνεται...

Με δυο λόγια: Γιατί είστε εναντίον του νόμου; Τι προβλέπει; «Μετατροπή των σπουδών σε απλή κατάρτιση. Χωρίς παραγωγή νέας γνώσης. Έρευνα με όρους αγοράς και όχι με όρους επιστημονικούς. Εξαφάνιση επιστημονικών αντικειμένων. Περιορισμό της δημοκρατικής λειτουργίας. Έλεγχο του συνδικαλισμού. Τιμωρία φοιτητών και πανεπιστημιακών. Ο στόχος της κυβέρνησης είναι η ιδιωτικοποίηση των πανεπιστημίων και η ανάθεση της ανώτατης εκπαίδευσης σε ιδιωτικές επιχειρήσεις».

Γιατί λέτε ότι ο νόμος είναι αντισυνταγματικός; «Διότι το Σύνταγμα προβλέπει ότι το κράτος χρηματοδοτεί και εξασφαλίζει την ελευθερία στη διδασκαλία και την έρευνα και ότι τα πανεπιστήμια είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, πλήρως αυτοδιοικούμενα. Οτι η παιδεία είναι δημόσια και δωρεάν. Αυτά δεν τα λέει πουθενά ο νέος νόμος».

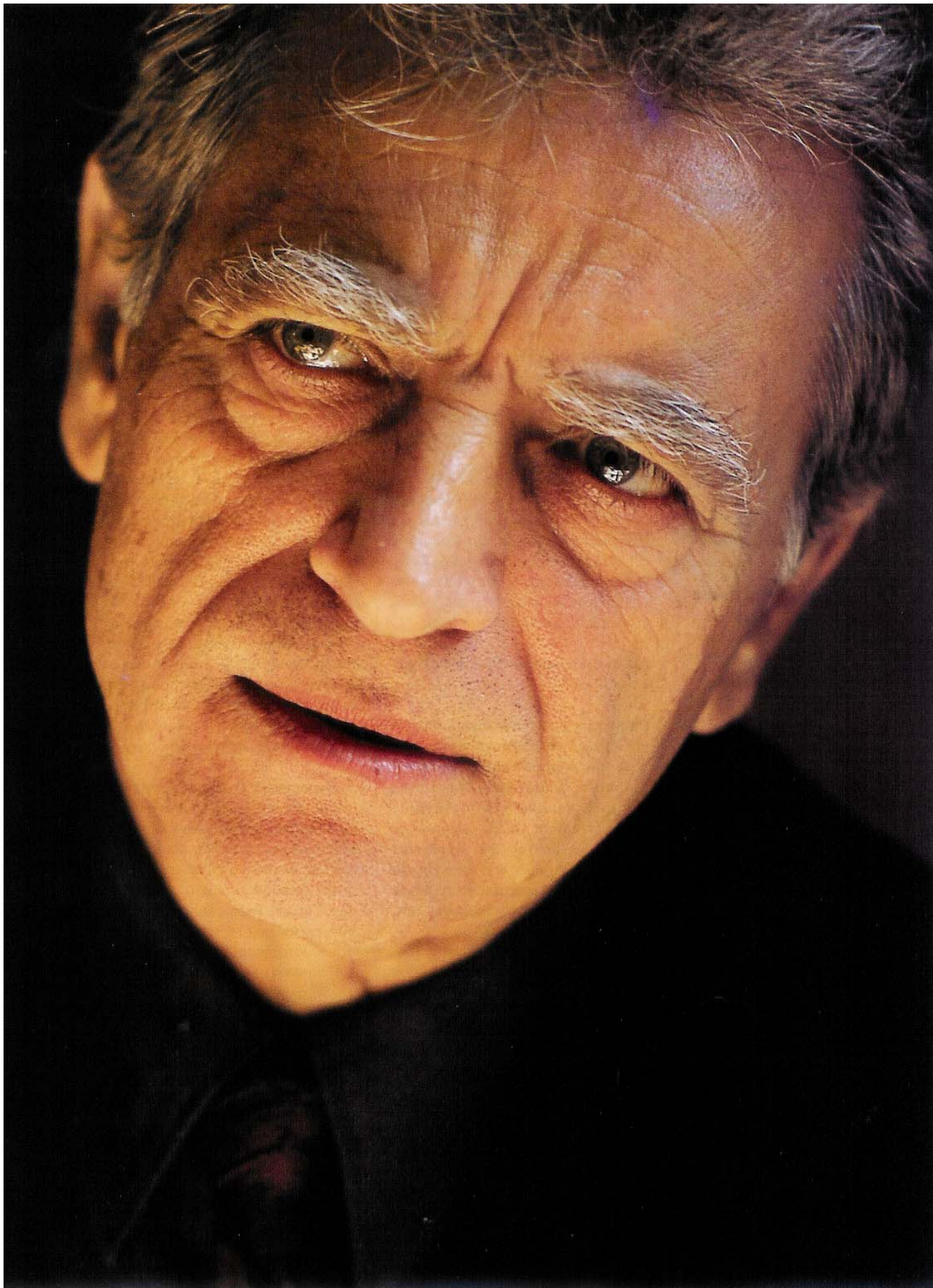
Δεν είναι έτσι. Προβλέπει χρηματοδότηση, αλλά έπειτα από έλεγχο του κράτους... «Μα τι λέτε τώρα; Το Σύνταγμα υποχρεώνει την πολιτεία σε χρηματοδότηση των πανεπιστημίων με αντικειμενικά κριτήρια, κυρίως, τον αριθμό εισακτέων φοιτητών. Ο νέος νόμος, αντίθετα, υποχρεώνει το κάθε πανε-

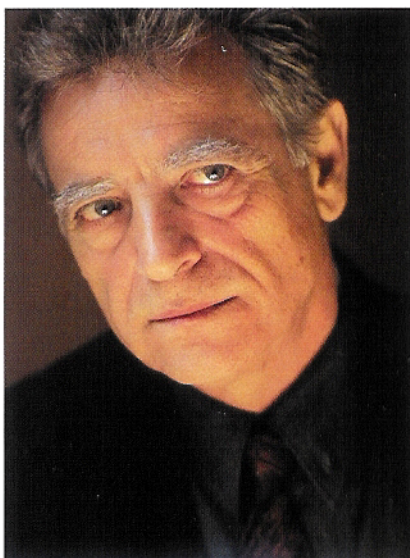
πιστήμιο να υπογράψει τετραετή σύμβαση με το κράτος, λες και είναι επιχείρηση, και θα χρηματοδοτείται μόνο αν εφαρμόζει την κυβερνητική πολιτική για την ανώτατη εκπαίδευση. Αλλιώς, οι πόροι θα μεταφέρονται στα πανεπιστήμια τα οποία πειθαρχούν!»

Ας τα πάρουμε με τη σειρά. Γιατί αντιδράτε για το θέμα του ασύλου; Δεν πρέπει να μπει μία τάξη πλέον; «Καταργώντας το άσυλο; Στο νόμο περιγράφεται ως δικαίωμα εργασίας. Μπορούν, δηλαδή, καθηγητές να προσφύγουν εναντίον φοιτητών που κάνουν μια κινητοποίηση, με το επιχείρημα ότι τους στερούν το δικαίωμα εργασίας! Αυτό είναι δημιουργία συνθηκών εμφυλίου πολέμου μέσα στα πανεπιστήμια. Επίσης, προσδιορίζει χωροταξικά το άσυλο. Στους χώρους διδασκαλίας και έρευνας. Αρα, οι άλλοι χώροι δεν θα καλύπτονται. Δηλαδή, θα μπορούν στους άλλους χώρους να υπάρχουν αστυνομικοί, να χτυπάνε φοιτητές που βγαίνουν από τις αίθουσες διδασκαλίας και να μη θεωρείται αυτό παραβίαση του ασύλου! Δεν σας θυμίζει κάτι αυτό;»

Μου θυμίζει, όντως. «Λοιπόν, ο νόμος έχει φτιαχτεί από μια πολιτική αντίληψη που βλέπει ως αντιπάλους τους φοιτητές και τους καθηγητές και θέλει να τους τιμωρήσει. Έχει ισχυρά σημεία αντισυνταγματικότητας και θα προσφύγουμε εναντίον του, σύμφωνα και με τις νομικές γνωμοδοτήσεις συναδέλφων μας».

Η καθολική ψηφοφορία που καθιερώνει στην εκλογή των

◆◆

«Ο νέος νόμος υποχρεώνει το κάθε πανεπιστήμιο να υπογράψει τετραετή σύμβαση με το κράτος, λες και είναι επιχείρηση, και θα χρηματοδοτείται μόνο αν εφαρμόζει την κυβερνητική πολιτική για την ανώτατη εκπαίδευση. Αλλιώς, οι πόροι θα μεταφέρονται στα πανεπιστήμια τα οποία πειθαρχούν!»

◆◆

πρυτανικών αρχών; Δεν είναι σωστό κι αυτό; «Ετσι φαίνεται, αλλά δεν είναι καθόλου έτσι. Επειδή, πράγματι, υπάρχουν κάποια εκφυλιστικά φαινόμενα διαπλοκής στις εκλογές πρυτανικών αρχών, θέλουν να ενοχοποιήσουν τους φοιτητές γι' αυτό, ενώ υπεύθυνα είναι πρώτα απ' όλα τα δύο μεγάλα κόμματα. Φαίνεται δημοκρατική η καθολική ψηφοφορία, αλλά θα οδηγήσει στον εκφυλισμό. Μέσα σε μια τέτοια διαδικασία, που θα θυμίζει εθνικές εκλογές, με όλα τα κομματικά επιτελεία να δρουν μέσα στα πανεπιστήμια, θα οδηγηθούμε σε αδιαφορία των φοιτητών».

Πάμε τώρα στο ζήτημα των εκλογών των μελών ΔΕΠ. Τι προβλέπει ο νόμος;

«Υποχρεώνει το 1/3 των μελών των εκλεκτορικών σωμάτων να είναι από άλλα τμήματα. Αυτό σημαίνει ότι χιλιάδες πανεπιστημιακοί θα βρίσκονται συνεχώς στο δρόμο, τρέχοντας να πάρουν μέρος σε εκλεκτορικά σώματα. Απίστευτη ιστορία... Αφήστε την απορρύθμιση που προκαλεί, αλλά και το κόστος. Ούτε το κόστος δεν έχουν προβλέψει. Θα το επωμίζονται τα Τμήματα από δικούς τους πόρους! Η Ιατρική έχει, ας πούμε, περίπου 200 κρίσεις το χρόνο. Αυτό σημαίνει ότι χιλιάδες γιατροί θα είναι στο δρόμο. Πώς θα λειτουργήσει η Ιατρική;»

Μόνο αυτά είναι; «Όχι, βέβαια. Θέλουν, επίσης, να επαναπροδιορισθούν εντός εξαμήνου τα επιστημονικά αντικείμενα όλων των μελών ΔΕΠ, ώστε να ταυτίζονται με το αντικείμενο του Τομέα. Αν ο Τομέας για παράδειγμα είναι Ιστορίας, θα πρέπει το αντικείμενο του κάθε πανεπιστημιακού μέλους αυτού του Τομέα να είναι η Ιστορία.»

Και αν έχεις έναν πολιτικό επιστήμονα; «Ατύχησε».

Να φύγει; «Δεν λέει τι θα κάνει! Στοχεύουν στο να ελέγξουν απόλυτα την ακαδημαϊκή κοινότητα, να βάλουν ένα βαρύ χέρι ακόμα και στα ακαδημαϊκά θέματα. Το υπουργείο θέλει ακόμη και να καθορίζει τον τρόπο που κάνουμε εξετάσεις ή που αναπληρώνουμε τα μαθήματα. Τώρα ασκείται ισχυρός πολιτικός παρεμβατισμός από το υπουργείο, καθυστερούν εκλογές, επιστρέφουν πίσω φακέλους και γενικά παρεμβαίνουν συνεχώς στις διαδικασίες εκλογής».

Δηλαδή, όπως τα λέτε, να μη γίνει καμία μεταρρύθμιση; Εσείς δεν δέχεστε τίποτα... «Αυτές οι αλλαγές μάς πάνε στον Μεσαίωνα...»

Ας αφήσουμε τον Μεσαίωνα. Τα πανεπιστήμια στον Μεσαίωνα ήταν, πράγματι, αυτοδιοικούμενα. Μάλλον, όπως τα περιγράφετε, θα είναι χειρότερα και από τον Μεσαίωνα σήμερα. «Πράγματι, τώρα, αν με τον αγώνα μας δεν αποτρέψουμε όλα αυτά, θα είναι πολύ χειρότερα. Το μοντέλο του πανεπιστημίου που θέλουν είναι ένα αυταρχικό εκπαιδευτήριο, που θα λειτουργεί σαν ιδιωτική επιχείρηση!»

Είναι ευρωπαϊκό το μοντέλο αυτό; «Είναι το λεγόμενο μοντέλο της Μπολόνια. Ένα πανεπιστήμιο που είναι μόνο για μια γενική κατάρτιση, ενώ η έρευνα θα πάει στα λεγόμενα κέντρα αριστείας. Σε επιλεγμένα πανεπιστήμια, όπου εκεί θα διδάσκονται όλες οι επιστήμες πλήρως, για τους λίγους. Η μάζα προορίζεται για κέντρα κατάρτισης τριετή, με έναν τίτλο σπουδών επιπέδου μπάτσελορ».

Γιατί το κάνουν; «Για να προσαρμόσουν την ανώτατη εκπαίδευση στις ανάγκες των επιχειρήσεων, συνθλιβοντας το μέλλον των αποφοίτων. Αλλά και για να ελέγξουν την έρευνα. Το θέμα είναι ποιος βάζει τα ερευνητικά ερωτήματα. Τώρα τα βάζει ο πανεπιστημιακός ερευνητής. Θέλουν αυτό να το ελέγξουν. Και να στρέψουν την έρευνα εκεί που θέλουν. Κυρίως εκεί που θέλει η αγορά. Αν περάσει ο νόμος αυτός, πολλά ερευνητικά αντικείμενα δεν θα μπορούν να αναπαραχθούν. Δεν θα έχουν χρήματα, δηλαδή. Ποιος ιδιώτης, όμως, θα χρηματοδοτήσει μια έρευνα για τον Θουκυδίδη; Ενώ μια εταιρεία κινητής τηλεφωνίας θα δώσει χρήματα στην έρευνα για τις επιπτώσεις των κεραίων στην υγεία...»

Και η έρευνα θα βγάλει ότι δεν τρέχει τίποτα... Ποια θα είναι τα ιδιωτικά πανεπιστήμια; «Αυτά τα κολέγια και τα κέντρα ελευθέρων σπουδών που λειτουργούν. Που είναι πάνω από 300. Έχουν νοικιάσει ήδη τίτλους και ετοιμάζονται να πουλήσουν πτυχία. Περιμένουν την αναθεώρηση του άρθρου 16, που με τον αγώνα μας καθυστερήσαμε για μεγάλο διάστημα. Γι' αυτό και η τεράστια δυσφήμιση, η επίθεση, η ωμή αστυνομική βία και οι διώξεις κατά του κινήματος της Παιδείας».

Δεν θα έρθει εδώ η Οξφόρδη και το Γέιλ; «Γιατί να έρθει; Προτιμάει να νοικιάσει έναν τίτλο σε έναν ντόπιο, στην πλατεία Κάνιγγος. Αυτοί όλοι θα ζητάνε και χρηματοδότηση από το κράτος!»

Καπιταλισμό δεν έχουμε; Τι θέλετε; «Το λέτε σαν να είναι φυσικό φαινόμενο! Το σουράνιο τόξο! Μέχρι τώρα καπιταλισμό δεν είχαμε; Γιατί να αποδεχθούμε όλην αυτήν την κατεδάφιση στο όνομα της προόδου;»

Μα έχει περάσει και στον κόσμο αυτή η χρήσιμη γνώση. Σου λέει ο άλλος, ό,τι θέλει η αγορά... «Όχι, δεν έχει περάσει. Αυτό είναι προπαγάνδα. Την προωθεί η κυβέρνηση και η ηγεσία της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Αυτή η άποψη, ότι όλα θα τα λύσει η αγορά, δεν οδηγεί πουθενά. Πάρτε, για παράδειγμα, τη χώρα μας. Σε ποιον τομέα ανέλαβε η αγορά και λύθηκαν τα προβλήματα; Λύθηκαν στην υγεία; Στις επικοινωνίες; Λύθηκαν στην τηλεόραση;»

Στην τηλεόραση, φυσικά. Τόσα κανάλια... «Ετσι λέτε; Ότι η τηλεόραση έγινε καλύτερη;»

Αφήστε εμένα. Εγώ είμαι η γενιά της YENED! Θέλω ένα κρατικό κανάλι... Μα γιατί δεν θέλετε την πρόοδο της κοινωνίας; «Εάν πρόοδος είναι η κατάργηση θεμελιωδών δικαιωμάτων και κατακτήσεων της κοινωνίας, η ισοπέδωση, όχι, δεν τη θέλουμε. Εμείς διεκδικούμε ένα δημοκρατικό, δημόσιο και δωρεάν πανεπιστήμιο, που προσφέρει ανώτατη εκπαίδευση υψηλής στάθμης σε όλους τους πολίτες!»

Πώς θα εμποδίσετε την εφαρμογή του νόμου; «Δεν θα εφαρμόσουμε όσα προβλέπει για τη διάρκεια των εξαμήνων και τις άλλες ακαδημαϊκές λειτουργίες. Δεν θα τηρήσουμε όσα προβλέπει ο νόμος στην εκλογή μελών ΔΕΠ. Δεν θα δεχτούμε αυτά τα εκλεκτορικά σώματα. Δεν θα επαναπροσδιορίσουμε τα γνωστικά αντικείμενα των μελών ΔΕΠ. Δεν θα προκηρύξουμε θέσεις για μάνατζερ. Δεν θα προωθήσουμε τις τετραετείς συμβάσεις με το κράτος. Δεν θα βάλουμε μπροστά τους μηχανισμούς αξιολόγησης και ό,τι προβλέπει ο απαράδεκτος νόμος για τη "διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση", που οδηγεί στην τυποποίηση των σπουδών και στην εμπορευματοποίησή τους. Δεν θα εφαρμόσουμε τις ρυθμίσεις για το άσυλο. Θα προσφύγουμε στο Συμβούλιο της Επικρατείας για τις αντισυνταγματικές ρυθμίσεις του νόμου».

Είστε έκνομοι, δηλαδή! Του πεζοδρομίου, όπως σας αποκαλεί ο κ. Γεωργιάδης της Ν.Δ. «Εμείς είμαστε με το Σύνταγμα. Η κυβέρνηση θεωρεί ότι το Σύνταγμα έχει ήδη αναθεωρηθεί. Γι' αυτό χαρακτη-

«ιδιωτικά πανεπιστήμια θα είναι τα κολέγια και τα κέντρα ελευθέρων σπουδών που λειτουργούν. Είναι πάνω από 300, έχουν ήδη νοικιάσει τίτλους και ετοιμάζονται να πουλήσουν πτυχία. Περιμένουν την αναθεώρηση του άρθρου 16... Γι' αυτό και η τεράστια δυσφήμιση, η ωμή αστυνομική βία και οι διώξεις κατά του κινήματος της Παιδείας.»

ρίζει τον νέο νόμο ως εκτελεστικό νόμο του υπό αναθεώρηση άρθρου 16, πριν αναθεωρηθεί!»

Αφού τον ψήφισε η Βουλή, γιατί φωνάζετε; Δημοκρατία έχουμε. Η Βουλή μπορεί να νομοθετεί, αφού την ψήφισε ο λαός. «Το Σύνταγμα είναι πάνω από τους νόμους. Είναι ο υπέρτατος νόμος. Και η τήρησή του επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων, όπως ξέρετε».

Μήπως οι φοιτητές εξεγείρονται επειδή δεν σέβονται την αξιοσύνη των καθηγητών τους και την ποιότητα των ιδρυμάτων; «Όχι. Υπάρχει, βέβαια, μερίδα πανεπιστημιακών που δεν συμπεριφέρεται όπως αρμόζει σε δασκάλους. Εφαρμόζοντας την κυβερνητική πολιτική για την έρευνα και την άποψη για το πανεπιστήμιο, έχουν μετατρέψει το λειτούργημά τους σε επιχειρηματική δραστηριότητα. Αλλά αυτό δεν είναι η κυρίως αιτία της οργής και των κινητοποιήσεων των φοιτητών. Είναι δραματικά αυτά που συμβαίνουν σήμερα. Όλοι, κι εμείς και οι φοιτητές μας, έχουμε τρομάξει με όσα θέλουν να επιβάλουν στο πανεπιστήμιο. Γι' αυτό και είμαστε αγανακτισμένοι. Οι νέοι μας έχουν κατανοήσει τι σημαίνουν αυτές οι αλλαγές. Θα μας πάνε πολύ πίσω».

Ποιος επιβάλλει στην κυβέρνηση και στο ΠΑΣΟΚ να επιμένουν τόσο για τις αλλαγές αυτές; «Πρόκειται για πολιτική

της Ε.Ε. Αλλά αυτά δεν είναι υποχρεωτικά μοντέλα. Προωθούνται με πολιτικές αποφάσεις και ισχυρή χρηματοδότηση. Είναι πολιτική που έχουν επιλέξει και ακολουθούν οι κυβερνήσεις. Επικαλούνται την ευρωπαϊκή πίεση για άλλους λόγους. Διότι πιέζουν και τα ιδιωτικά συμφέροντα να γίνουν τα ιδιωτικά πανεπιστήμια. Ο ΣΕΒ, η Ιντρακόμ. Το Ίδρυμα Λαμπράκη. Τα αμερικανικά κολέγια...»

Ωραία. Σου λέει ο άλλος, καλύτερα έτσι. Θα σπουδάσει ευκολότερα το παιδί μου. «Όχι. Ο λαός θέλει δημόσια δωρεάν παιδεία. Αυτά είναι προπαγάνδα. Θέλουν να πείσουν τον κόσμο ότι τα δημόσια πανεπιστήμια είναι χάλια, για να δεχτεί να πληρώσει στα ιδιωτικά "πανεπιστήμια". Η παιδεία, όμως, είναι ένα δωρεάν δημόσιο αγαθό. Αλλιώς, είναι εμπόρευμα που θα το αγοράσει όποιος έχει να πληρώσει!».

Μήπως είναι κομματικοί στρατοί οι διαμαρτυρούμενοι; «Έχουν πλήρη συνείδηση οι φοιτητές μας. Καλύτερα από όλους μας. Έχουν κατανοήσει ότι αυτή η κοινωνία τούς έχει ετοιμάσει ένα θλιβερό μέλλον. Όπως όλοι ομολογούν πλέον, είναι η πρώτη γενιά που είναι σίγουρη ότι θα ζήσει χειρότερα από την προηγούμενη! Δεν έχει ξαναγίνει στην πρόσφατη Ιστορία. Και αυτό η νέα γενιά το έχει καταλάβει!».

Η γενιά των 500 και των 700 ευρώ και των 10 ωρών εργασίας; «Ναι. Η κυβέρνηση δεν έχει ιδέα για το τι συμβαίνει μέσα στη νεολαία. Εμείς, όμως, που ζούμε δίπλα τους το βλέπουμε και γι' αυτό είμαστε μαζί τους. Είμαστε περήφανοι γι' αυτούς, διότι δεν δέχονται ότι όλες αυτές οι "αλλαγές" είναι μοιραίες. Και αντιστέκονται. Όχι, δεν είναι κομματικά αυτά. Πρόκειται για μεγάλη κοινωνική δυναμική».

Είναι, όμως, και η σιωπηρή πλειοψηφία των φοιτητών που μπορεί να δέχεται τις εξελίξεις... «Ακούστε. Εάν η Ιστορία εξελισσόταν σύμφωνα με τις σιωπηρές πλειοψηφίες, ίσως να ήμασταν ακόμα στα σπήλαια. Όσοι το επικαλούνται αυτό, το κάνουν επειδή έχουν βολευτεί με το υπάρχον καθεστώς. Και δεν θέλουν την πραγματική πρόοδο της κοινωνίας». ■